

JULIET MICHELL

KADINLIK DURUMU

Çevirenler

Gülseli İnal
Gülnur Savran
Şirin Tekeli
Feraye Tınç
Şule Torun
Yaprak Zihnioğlu

Woman's Estate

© Verso 2015

© Dipnot Yayınları, 2020

ISBN: 978-605-2318-62-1

Sertifika No: 48147

Dipnot Yayınları 346

1. Baskı 2021 / Ankara

Kapak Tasarımı: Duysal Tuncer

Düzeltili: Özgül Saki

Baskı Öncesi Hazırlık: Dipnot Bas. Yay. Paz. Ltd. Şti.

Baskı: Sözkesen Matbaacılık

İvedik O.S.B. 1518. Sok. Mat-Sit İş Merkezi No: 2/40

Yenimahalle/ANKARA - Tel: (0 312) 395 21 10

Dipnot Yayınları

Selânik Cad. No: 82/24 Kızılay / Ankara

Tel: (0 312) 419 29 32 / Faks: (0 312) 419 25 32

e posta: dipnotkitabevi@yahoo.com

www.dipnotkitap.com

JULIET MICHELL
KADINLIK DURUMU

“*Eğer İnsanın (Erkeklerin) Ülkesine ulaşmayı başarırısam,
Tanrım, bana kadın'ın yazgısını bağışla!
Ki, büyük, küçük herkesi yöneteyim,
Son sözü söyleyip bir köşeye çekileyim.*”

WILLIAM BLAKE

Yayınevinin Notu: Bu kitabın ilk Türkçe baskısı 1985 yılında *Kadın Çevresi Yayınları* tarafından yapılmıştır. Eserin Türkiye feminist hareketi ve Türkçedeki feminist literatür açısından “ilk kaynaklardan” birisi olmasının getirdiği tarihsel önem göz önünde bulundurulduğu için kimi imla hatalarının düzeltilmesi dışında ilk baskıya sadık kalındı.

Otti İçin

İÇİNDEKİLER

Çevirenlerin Önsözü	9
Önsöz	27

BİRİNCİ KISIM

KADIN KURTULUŞ HAREKETİ	33
1. Altmışlı Yılların Arkaplanı	35
2. Kadın Kurtuluş Hareketi.....	63
3. Kadın Kurtuluşu'nun Siyasetleri I.....	101
4. Kadın Kurtuluşu'nun Siyasetleri II	111

İKİNCİ KISIM

KADINLARIN EZİLMESİ	141
5. Kadınların Durumu I	143
6. Kadınların Durumu II	173
7. Kadınların Durumu III.....	203
8. Aile İdeolojisi.....	213
9. Psikanaliz ve Aile.....	221
10. Ezilmişlikten Çıkmaya Doğru.....	239

ÇEVİRENLERİN ÖNSÖZÜ

Bu Önsöz, *Woman's Estate*'in Türkçeye çevriliş öyküsünü anlatmayı amaçlıyor. Bu tarihçeyi yeniden kurabilmek için üç yıl öncesine dönmeyi ve o dönemde oluşturduğumuz çeviri grubuyla ilgili düşüncelerimizi, duygularımızı hem birbirimize, hem sizlere aktarmayı denedik. Başlangıçta altı kadından oluşan grubun bir üyesi şu anda Türkiye dışında. Geri kalan beş kadın bu amaçla yeniden bir araya geldik. O dönemde neler amaçladığımızı, bu çabanın bizim için ne anlam taşıdığını ve aradan geçen süre içinde neler yaşadığımızı konuştuk. Burada, konuştuklarımızı sizinle paylaşacağız.

O günden bu yana *Kadın Çevresi* kuruldu. Şu anda kimimiz Kadın Çevresi'nin tümüyle dışındayız, kimimizin gevşek denebilecek bağları var, kimimiz ise içindeyiz, Ama *Woman's Estate*'in çevirisi, *Kadın Çevresi*'nin oluşmasına yol açan gelişmelerin bir halkası. Bu yüzden de yayınlanması hepimiz için özel bir anlam taşıyor.

GÜLNUR: Hatırlıyor musunuz neden bu kitabı seçmiştik?

GÜNSELİ: Uzun süre tartışmıştık özgün eserler mi vermeye girelim, çeviri mi yapalım diye. Anımsadığım kadarıyla Şule ile ben kendimiz araştırma yapalım, özgün eser verelim diyorduk. Sizler çeviride ısrar etmiştiniz. İki gün tartıştık; sonunda çeviriye karar verdik. Hatırlamıyor musu-

nuz? Aramızda hemen çeviri kararı alıp paylaşmıştık. Tarihi çok iyi anımsıyorum 1982'nin Şubatı'ydı.

FERAYE: Birbirimize hayatlarımızı anlatmıştık sonra. Nasıl yapmamız gerektiğini düşünüyorduk ayrıca. Kitaplar basmaya karar verdik.

GÜLNUR: Peki, ama zaten *Yazko* bağlantısı yok muydu? Ben şimdi onu karıştırdım birden.

ŞİRİN: Daha önceye dönmekte yarar var. Çeviri düşüncesi baştan vardı. *Yazko* bir kadın dizisi çıkarmak istiyordu. Mustafa Kemal Ağaoğlu bana kadın dizisini yönetmemi, önerdi. Aslında öneren Stella'ydı. İlk tepkim şeydi, yapmam dedim. Tek başına yapılacak iş değildi. İlgilenen insanlara başvuralım dedim. Gülnur'u eskiden tanıyordum. Gülnur, Şule'yi Londra'dan tanıyordu. Şule'yi önerdi. Sen, Yaprak yaz sonu galiba fakülteye gelmiştin, hamileydin ve birtakım araştırmalar yapmak istiyordun. Ben daha o sıralar üniversiteden ayrılmamıştım. Sanıyorum ayrıca Stella'nın bir bağlantısı vardı seninle.

YAPRAK: O yaz gözükmeyen bir mimar gibi hepimizi toplayıp Paris'e gitmişti Stella.

GÜLSELİ: Toplanmadan önce *Yazko*'dan Zeynep beni aramıştı, biz de gidelim demişti. Ben de apar topar kendimi sizin içinize attım.

ŞİRİN: M. Kemal'e verdiğimiz teklife göre kitaplar üretilecekti, çeviriler yapılacaktı, tartışma toplantıları düzenlenecekti. Kendi içinde sistemleştirilmişti. Teorik çalışmalar, tarihi ortaya çıkaracak çalışmalar, önemli feministlerden kitaplar. O arada Zeynep'le konuşuluyordu. Stella'yla birkaç kez kitaplar bizim evde ortaya döküldü. Başlangıçta çeviri olacaktı, kitap yazacak halimiz yoktu. Zaten *Yazko* yazarlar ve çevirmenler kooperatifi olduğu için profesyonel çevirmenden yararlanılabilirdi. Ama orada benim hemen iti-

razların ortaya çıkıyordu: Bu çevirileri bir grubun yapması gerektiğine inanıyordum. Rasgele bir çevirmene verilemezdi. Benim hatırladığım, grupta İngilizce ve Fransızca bilenler vardı ama bu arada İtalyanca bilen gerekiyordu. İtalya' da çok ilginç şeyler oluyordu. Hemen Feraye'ye haber verildi. Böylelikle *Yazko*'da ilk toplantı yapıldı; sanıyorum on kişi kadardık. Benim anımsadığım ilk izlenimler bunlar.

YAPRAK: Yine geriye dönersek Şirin sen bir teklif almıştın, bir kadın dizisini yönetmek için. Hem kitapların çıkması hem de belli periyotlarla bir dergi vardı gündemde o sıralar.

ŞİRİN: *Yazko*, *Yazko Edebiyat'*ı çıkarıyordu, ve M. Kemal A. Cemal'le bağlantı halindeydi, bir çeviri dergisi çıkartmak için. Bu arada kadın dizisi de gündeme geldi. O sırada piyasada kadın sorununa ilgi vardı. *Yazko* bir panel düzenlemişti. Aysel Özakın'nın kitabı üzerine. Fakat süreli yayın çıkarmak son derecede zordu. Onun üzerine dosya fikri ortaya çıktı. Proje, belli periyotlarla, her biri belli bir konuya ayrılmış dosyalar çıkarmaya dönüştü. İçinde hem çeviri olacak hem röportaj olacak hem de gerçekten yaşanmış olayların kendisi olacaktı, tanıklıklarla gerçek hayat yansıtılacaktı.

GÜLNUR: M. Kemal, Stella, Zeynep dosyalar çıksın diye bastırıyorlardı. Biz ise çok çekingen davranıyorduk. Uzun süre, bir çeviri grubu oluşsun, birbirini tanısun, dosyalar gibi daha uzun soluklu projeleri süreç içinde oluştursun, bir yandan da kendi kendini geliştirsin, diyorduk. Ve galiba o noktada işi biz belirlemiş olduk.

YAPRAK: Önce çeviriyle başladık.

(Sesler, İtirazlar)